

Den berättelse vi just lyssnat till är med andra ord väl förankrad i historien. Den kristna berättelsen har till en början väldigt lite, praktiskt taget ingenting att göra med romantiska stämningar. Berättelsen i sig är snarare torr historia och krass verklighet. Det var en lång, besvärlig och påtvingad resa. Hur många av oss skulle vilja färdas 20 mil på en åsna, med en trolovad som är i nionde månaden – för att få betala skatt?

1. Längtan

- a) Kejsar Augustus ville leva upp till alla människors längtan. Som barn betraktades han som frälsare (soter), hans målsättning var fridsriket (pax romana) och hans anspråk var hela världen (oikoumene).
- b) Hans längtan skiljer sig inte från alla människors längtan. Ända sedan Adams tids har människan längtat.
- c)

2. Löftet

- a) Adam fick löftet om förlåtelse och upprättelse. När de lämnade paradiset var Herren Gud kvar. Han som gav löftet. Kvinnans säd – ett märkligt ord om en son som ska krossa djävulens makt. Här har vi vår längtan och här har vi anledningen till att vi firar jul.
- b) Men så långt har vi bara berört det yttre skeendet. Vi måste också säga något om den inre meningen med berättelsen. För hela berättelsen sägs ha en inre mening. Det som sker är inte meningslöst. Varför skulle vi förresten fira något som är meningslöst? Vad är då meningen?
- c) grekisk filosofi är dualistisk. Men här talas om Honom som blir människa, blir kött (sarx). Den andra människan.

Detta profetiska ord av profeten Jesaja har inte förlorat sin lyskraft. Det uttalades första gången ungefär år 730 f Kr då det assyriska världsherraväldet växte sig allt starkare och Israels existens hotades. Tio år efter Jesajas ord erövrade assyrierna Israel och förde bort folket, men de bar med sig profetens ord, - om ett barn från Gud som ska ge världen ljus.

Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus, över dem som bor i mörkrets land strålar ljuset fram.

Men Guds Ord är alltid giltigt. Det vill kasta ljus över din och min livssituation. Också idag finns det folk som vandrar i mörkret, som bor i mörkrets land, också idag finns löftet om ett barn från Gud som ger ljus.

1. Det folk som vandrar i mörkret, vilka är de?

Det låter otäckt. Vilka är de? Är det dem som lider eller dem som gör ont? Vi vet att många lider och har det mycket värre än vi, som bokstavligen bor i dödsskuggans land. Där råder krig, där hotar svält, översvämningskatastrofer och dödliga sjukdomar. Hemlösa driver omkring på gatorna. Kanske är det de som ska få se ett stort ljus? Vi får hoppas och be.

Men handlar det om folk som gör ont kan det profetiska ordet knappast handla om oss hyggliga människor. Det finns de som gör ont, som misshandlar, hotar och hetsar, som mördar, bryter sig in och stjälar. De flesta av oss är inte sådana. Är det de som gör ont som ska få se ett stort ljus? Ja, löftet gäller alla.

Det finns olika sätt att vandra i mörkret. Antingen vet du att du befinner dig i mörker och går försiktigt fram eller vet du det inte och klampar på med raska steg. Det går fort, men det kan gå väldigt snett. Många människor är inte alls medvetna om att de vandrar i mörkret och tänker inte på att de bor i dödsskuggans dal. De vill inte kännas vid något mörker, vågar aldrig erkänna några problem. Frågar du dem är allt toppen om de så ligger på sin dödsbädd.

Under julen sjunger vi många underbara psalmer. Vi sjunger in julen. Men du kan inte sjunga med av hjärtat, inte förstå dem om du inte har upptäckt eller vill erkänna att du bor i dödsskuggans dal. Ta till exempel 116:4. Författarinnan visste vad hon skrev. Det är först när vi vågar se mörkret i våra liv som vi kan förstå betydelsen av julen.

2. över dem ska se ett stort ljus skina klart, hur då?

När Jesus föddes i Betlehem kom han med allt vad det folk som vandrar i mörkret behöver. För den som vant sig vid mörkret är det i förstone inte lätt att upptäcka det lilla ljuset. Det ser inte mycket ut för världen. Men Jesaja hade profeterat om det:

Ty ett barn har fött. En son är oss given. Väldet är lagt på hans axlar och detta är Hans namn: Allvis härskare, Gudomlig hjälte, Evig fader, Fridsfurste.

Jesus, ljusets barn, kommer till mörkrets folk med ljus. Men långt ifrån alla såg honom. (Berätta hur S:t Thomas, 21 dec, kom att bygga kyrkan i Indien). För att hjälpa oss att se och förstå vår situation har Gud gett oss den Helige Ande som kallar, församlar, upplyser och helgar oss. En son är oss given. Det betyder att det finns hopp för dem som vandrar i tillvarons dunkel och mörker. Det finns mod att hämta för de förtvivalade. Väldet är lagt på hans axlar, det vill säga att den skuld vi bär vill Gud lyfta över på Honom som föddes till vår

hjälp. När vi befrias förvandlas vi och allt blir ljus. Alla vi som på olika sätt lever i mörker kallas att vara ljuset barn. Aposteln Petrus skrev till förskingrade nykristna: *Han har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus*, 1 Petr 2:9. Kan du i ditt inre höra den kallelsen? Kan du tro att den gäller dig? Nöj dig inte med att vara åskådare, att stå utanför i mörkret eller med att tänka att budskapet gäller alla andra men inte mig. Aposteln Johannes beskriver problemet i 3:19 med orden: *ljuset kom till världen och människorna älskade mörkret mer än ljuset*. Du tillhör det folk som vandrar i mörkret och just därför ska du få se ett ljus som skiner klart. Det behöver inte vara så för dig. Ta istället emot Ljusets barn som din Herre och Frälsare. Aposteln Johannes skriver: *Men åt alla dem som tog emot Honom gav han rätt att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn*, Joh 1:10.

Så kan det stora ske att du själv blir indragen i den gudomliga gemenskapen och en del av fortsättningen på julevangeliet. När Paulus kom till Thessaloniki berättade han frimodigt om hur Gud kommit till oss genom Jesus Kristus. De lyssnade ivrigt och tog emot budskapet och så skriver Paulus till dem i 1 Thess 5:4: *Ni är alla ljusets barn. Vi tillhör inte natten eller mörkret*. Så kan också vi göra.

Salig blir du för evigt om du sedan blir kvar i ljuset i Guds rike. Då kan du med glädje och tro stämma in i julens alla psalmer om hur Gud har blivit människa för vår skull. Så länge du lever här på jorden kommer du alltid att ha det bästa framför dig. En dag ska vi i tidlös glädje, i himmelens strålande ljus få sjunga Guds folks eviga lovsång.

Julnatten, 2009

Luk 2:1-20

Alla årgångar

Idag såg jag något jag aldrig tänkt på tidigare. Vad var det första som hände Jesus när han föddes? Jo, han skrevs in i skattelängden tillsammans med alla andra människor i ”hela världen”. Han var sänd till hela världen.

Du låter jublet stiga,
Du gör glädjen stor.
De gläds inför dig
som man gläds vid skörden,
som man jublar när bytet fördelas

I den här natten föds den sanna glädjen, den som ger gemenskap med Gud. Det är en fantastisk och enastående händelse vi firar denna natt; Gud blir människa utan att upphöra att vara Gud.

Han anpassar sig till oss i vår ringhet. Den höge Guden kommer i ringhet. Den osårbara antar mänsklig natur i vilken Han kan lida. Kraften kläder sig i svaghet. Den oskyldige låter sig förnedras och dömas till döden. Den odödlige går i döden med oss.

Det var för oss Han predikade och undervisade. Han lyfte av människorna deras bördor, stillade deras hunger och helade deras själar. Han vittnade om kroppens förvandling och födde oss på nytt till ett levande hopp.

Genom sin mänsklighet kan Han lida och dö med oss och genom sin gudomlighet kan Han väckas till evigt liv.

Det är en Gud som älskar oss.
Det är en Gud som tror på oss.
Det är en Gud som hoppas.

Denna natt lär oss att Gud blir en av oss, att mänsklighetens samlade skuld naglas fast på korset. Han är för dig utgiven, hans blod för dig utgjutet. Genom tron på Honom har Du blivit värdig. Så tänker jag återigen på skattelängden. Han förvandlade skattelängden till vad Johannes kallar för Livets bok. I den skrivs våra namn, våra barns namn

När nu detta har fött dig på nytt till ett levande hopp, bli då inte återigen missmodig. Tänk på att Gud har kommit till dig. Tänk på vad Han gjort för dig och

Om änglarna sjunger och jublar hur mycket mer bör då inte vi sjunga och jubla.

Idag har en Frälsare fötts åt er. Kristen tro handlar om ett frälsningsbudskap.

Denna natt föddes ett gossebarn i Betlehem. *Det var ingen stor händelse* på jorden. Välmående människor äter och dricker utan att märka vad som sker. Det är först långt senare detta ska komma att uppmärksammas.

Omvärlden domineras av Olympens gudar, astrologi, stoiker, mysteriereligioner, gnosticism, och kejsarkult. Kejsar Augustus påbjöd en skattskrivning för att ta in pengar till sina byggnader och till sina soldater.

Mitt i denna religiositet händer det ofattbara. Gud träder in i världen som människa. Han kommer till oss *i det fördolda* och låter sig finnas av dem som frågar efter honom. Han kommer inte med pompa och ståt, utan föds i ringhet. Det fanns inte plats för honom i härbärgen. Det är inte synd om honom. Han väljer att födas på detta sätt. Han väljer att *först* komma till de fattiga. Det gör han alltid.

Lukas är noga med att förankra detta i historien. Det diskuteras emellanåt vad klassisk kristen tro är. Den kristna *tron är knuten till den person* som denna natt föds i Betlehem. Jesus är Guds julgåva till oss, inte bara hans förkunnelse. Inte heller stannar gåvan vid de gärningar han gjort för oss. Det är hans person, hela hans liv som ges åt oss. Hans födelse, lidande, död och uppståndelse är Guds gåva till mänskligheten, för att vi aldrig ska vara övergivna.

Herdarna gick till krubban för att se vad som hänt. De fick se barnet med de gudomliga namnen, Allvis härskare ...

Det sprider sig från herdarna, stjärntydarna och erövrar land efter land, världsdelen efter världsdelen. Denna världsmakter har verkligen *ansträngt sig för att tysta ned* och dölja budskapet. Men det finns ingenting som talar för att budskapet kommer att tystna.

1. Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning ...

Kejsar Augustus regerade mellan åren 27 f Kr till 14 e Kr. Hans regeringstid är tämligen väl utforskad. Romarriket sträckte sig från Spanien och Frankrike i väster till Syrien i öster. Riket var indelat i provinser och varje provins hade en ståthållare (prokonsul). Israel tillhörde den syriska provinsen där Quirinus var ståthållare. Kejsar Augustus är kanhända mest känd för upprättandet av Pax Romana, den romerska freden som varade i ungefär 200 år. Under dessa år byggdes överallt hela städer, handeln sköt i höjden och arbetslösheten var i stort sett noll. De hade samma valuta överallt i riket och alla lärde sig att tala latin. Det var också vid den här tiden Rom upprättade ett effektivare skattesystem och då fick var och en färdas till sin släkts stad. Just vid den tiden fick Josef färdas med sin trolovade till sin stad Betlehem, eftersom han var jude och hörde till Davids hus. Romarriket präglades annars av Olympens gudar, grekiska filosofer som Sokrates, Platon, Aristoteles och Zenon även om kulten av kejsaren växte i takt med Romarrikets utbredande. Längre österut dominerade astrologin och olika mysteriereligionerna.

Den berättelse vi just lyssnat till är med andra ord väl förankrad i historien. Den kristna berättelsen har till en början väldigt lite, praktiskt taget ingenting att göra med romantiska stämningar. Berättelsen i sig är snarare torr historia och krass verklighet. Det var en lång, besvärlig och påtvingad resa. Hur många av oss skulle vilja färdas 20 mil på en åsna, med en trolovad som är i nionde månaden – för att få betala skatt?

När de väl är framme i Betlehem är den lilla staden fylld av människor som kommit i samma ärende. Den är så fylld att det **inte finns plats för dem i härbärgen**. De lyckas så småningom hitta en plats i ett stall som en vänlig bonde upplät för dem.

Det är ingen överdrift att påstå att Jesu födelse skedde i skymundan samtidigt som den i efterhand uppmärksammats mer än någon annan människas. Det finns en förklaring till det.

Det heter att Gud själv låter sig födas av jungfrun Maria. Det finns ett stort antal vittnen som vittnar ett och detsamma. **I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten**. De såg himlen fylld av änglar och hörde en sådan mäktig lovsång att de blev vettskrämda. Då talade en av änglarna till dem och berättade vad som just hade skett i stallet. Herdarna skyndade dit och **allt var så som det hade sagts dem**.

Det här är bara inledningen på berättelsen om Jesus. Vi vet alla att efter hans förkunnelse, åtföljd av oräkneliga tecken och under, efter hans lidande, död och uppståndelse har berättelsen flödat över alla sina bräddar. Och berättelsen har berättats vidare genom århundraden, ja årtusenden. Många tecken och under har följt med och idag är Guds rike mer utbrett än någonsin tidigare. Ingenting talar för att förkunnelsen kommer att tystna eller att gärningarna kommer att upphöra. Tvärtom talar mycket för att förkunnelsen och gärningarna alltid kommer leva och fortsätta breda ut sig.

Men så långt har vi bara berört det yttre skeendet. Vi måste också säga något om den inre meningen med berättelsen. För hela berättelsen sägs ha en inre mening. Det som sker är inte meningslöst. Varför skulle vi förresten fira något som är meningslöst? Vad är då meningen?

2. I dag har en Frälsare fötts åt er ...

Teologen och prästen Ted Harris hade en mycket tänkvärd artikel i SvD idag där han påminner om hur vi människor har en yttre och en inre dimension. Tyvärr har det blivit ett stort problem för vår tids människor att förstå och tillgodogöra sig den inre dimensionen. Människans grundläggande strävan, skriver han, ”anses vara riktad mot en maximering av rikedom och makt, det yttre kapitalet. Det inre kapitalet som består av subjektiva kvaliteter som tillit, respekt, omtanke och medkänsla anses vara illusioner.” Tyvärr måste vi ge Ted Harris rätt. Vi varnade för det här i Värnamo kyrka redan under advent. När Jesus på andra söndagen i advent talar om att vi ska vara på vår vakt **så att inte våra sinnen fördunklas av omåttlighet och dryckenskap och livets bekymmer** syftar han på just den obalans som Harris varnar för. Den obalansen gör att vår inre människa torkar och vissnar så vi inte kan utveckla den inre dimensionen.

Aposteln av Paulus skriver i Romarbrevet 14:17 att Guds rike inte består i mat och dryck utan i rättfärdighet och frid och glädje i den Helige Ande. Julbudskapets inre mening är att Gud har blivit närvarande och därmed också Hans rättfärdighet, frid och glädje.

Gud blir närvarande hos oss genom Jesus Kristus för att Han vill upprätta balansen mellan sig och oss människor. Detta budskap riktar sig till **hela folket**. Även om många av oss försöker är det inte enkelt att leva i den balans som Harris skriver om sin artikel. Men julens stora glädje är att Gud inte väljer att hålla sig på sin kant, utan blir en av oss. På det sättet visar Han oss att Han är rättfärdig, men inte bara det. Han gör också var och en rättfärdig som sätter sin lit till Honom. Det finns mycket att säga om detta, men det får anstå tills vidare.

Paulus beskriver vårt nya tillstånd med hjälp av ordet frid. Frid är ett tungt ord som djupast sett vittnar om ett perfekt tillstånd. Den gudomliga friden är inte någonting vi själva kan skapa eller ta oss. Det är en sak att vi kan få hjälp med avslappningsövningar eller nå en tillfällig balans genom meditation. Men Jesus talar om den frid som inte världen kan ge, - bara Gud. Det är den friden Paulus skriver om och som han på ett annat ställe talar om som den frid som övergår allt förstånd. Vi kallar den i dessa dagar för julfrid.

Men vi önskar inte bara varandra julfrid utan också julglädje. Den yttre glädjen kan förvisso infinna sig i goda vänners lag, när vi lyckas med något tilltag eller överraskas av en julklapp. Men det finns också en inre dimension av glädjen. När en människa förstår att Gud kommit nära, att Han i sin godhet vill göra oss rättfärdiga och försätta oss i ett tillstånd av frid, - då blir hon glad. Den glädjen blir en källa inom henne som springer upp med tacksamhet och sann lycka. Vi kallar den det för julglädje.

Vi kan sammanfatta julens budskap på följande sätt. När Jesus föds i Betlehem uppfyller Gud de löften Han gett oss långt tidigare. Han visar därmed att Han är rättfärdig och Han gör sin rättfärdighet tillgänglig för oss. På det sättet kan vi få och ge vidare till varandra den sanna julfriden och den sanna julglädjen. Julens inre mening blir därför att varje människa kan leva i rättfärdighet, frid och glädje i den Helige Ande.

Härtill give Gud sin nåd och välsignelse. Amen